

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **O. A. O.**, zastoupen Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2017, č. j. OAM-92/LE-LE05-K03-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 11. 2017, č. j. 62 Az 11/2017 - 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Vratislavu Polkovi, advokátovi se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800,- Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce podal dne 25. 7. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že je státním příslušníkem Nigérie, bez politického přesvědčení, muslimského vyznávání a je svobodný. Do České republiky přicestoval v roce 2004 na studentské vízum a o mezinárodní ochranu žádá z důvodu své sexuální orientace. V průběhu pohovoru k žádosti

sdělil, že důvodem opuštění země původu bylo studium vysoké školy v České republice, které po pěti letech ukončil, protože jeho otec, který mu posílal peníze, zemřel. Dále také uvedl, že měl sexuální vztahy s muži i ženami, a že jeho rodiče se kvůli tomu na něj rozzlobili a přestali mu posílat peníze na studium. V Nigérii mu hrozí nebezpečí z důvodu jeho bisexuální orientace. Tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je tak obava z návratu do Nigérie vzhledem k jeho odlišné sexuální orientaci.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 5. 2017, č. j. OAM-92/LE-LE05-K03-2016, (dále „napadené rozhodnutí“), neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). Žalovaný konstatoval, že vzhledem k nalezení zásadních rozporů a nesrovnalostí ve výpovědích žadatele nepovažuje jeho výpověď za věrohodnou. Žalovaný považoval za zásadní tvrzení žadatele během správních řízení o jeho správním vyhoštění v letech 2014 a 2016. V těchto řízeních se žalobce o bisexualitě nezmínil, ale především svoje bisexuální chování neoznačil za překážku v případě návratu do své vlasti. Z jeho jednání je patrné, že se nechtěl do Nigérie vrátit, když i po vypršení povolení k pobytu za účelem studia v roce 2011 do vlasti neodjel, stejně tak po udělení výjezdního příkazu v roce 2014. Pokud se tak mělo stát z obavy z důvodu jeho sexuální orientace, nelze přijmout, že správní řízení nepovažoval za natolik důležité, aby se o své bisexualitě zmínil. I žadatelem zmíněné ukončení finanční podpory ze strany jeho rodičů, a to rok před ukončením jeho nákladného studia proto, že se měli dozvědět o pokračování jeho bisexuálního chování, o kterém byli již dříve informováni, považoval žalovaný za velmi málo pochopitelné. Žalovaný se proto přiklonil se k závěru, že k ukončení studia došlo poté, co zemřel otec žadatele, čemuž odpovídají výpovědi jmenovaného během správního řízení o vyhoštění a první výpověď během řízení o udělení mezinárodní ochrany.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Žalobce tvrdil, že mu při návratu do země původu hrozí vážná újma z důvodu odlišné sexuální orientace. Žalobce nepopírá, že uváděl správní orgány v omyl, když tvrdil rodinné či obdobné vztahy s občany EU. Tyto nepravdivé informace však uváděl pouze z důvodu strachu z pronásledování v zemi původu.

[4] Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 3. 11. 2017, č. j. 62 Az 11/2017 – 44, (dále „napadený rozsudek“) žalobu zamítl. Krajský soud shodně se žalovaným vyhodnotil tvrzení žalobce o jeho sexuální orientaci jako nevěrohodné a ryze účelové. Soud přisvědčil žalobci, že sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Avšak v případě žalobce je tolik rozporných tvrzení, že soud tvrzení o jeho sexuální orientaci neuvěřil. Žalobce jeho odlišnou orientaci poprvé tvrdil až v žádosti o mezinárodní ochranu dne 28. 7. 2016, nezmínil se o tom v předcházejících řízeních o správních vyhoštěních. Sám uvedl, že toto uvedl na doporučení právničky. Nevěrohodnost a účelovost tohoto tvrzení umocňuje i rozporuplnost uváděných jiných skutečností. Je to například důvod skončení finanční podpory otcem. Žalobce jak ve správních řízeních o vyhoštění, tak ještě při prvním pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že finanční podpora od otce skončila s jeho smrtí, avšak při doplňujícím pohovu již tvrdil, že tato skončila tím, že se otec dozvěděl o jeho sexuálním způsobu života v České republice. Další rozpor je v otázce

rodiny. Žalobce policii dne 10. 7. 2014 uvedl, že je jedináček, naopak v dalším řízení o správním vyhoštění v r. 2016 polici již tvrdil, že má sourozence v USA, tři bratry a jednu sestru. Stejně tak byla lichá i jeho tvrzení o plánovaném soužití s přítelkyní. Vzhledem k tomu, že krajský soud neuvěřil žalobci tvrzení o jeho bisexualitě, neshledal, že by mu z tohoto důvodu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pokud žalobce v žalobě tvrdil porušení § 14 zákona o azylu (humanitární azyl), soud žalobci nepřisvědčil. Žalobce toto tvrzení nikterak, a to ani v doplnění žaloby, blíže nekonkretizoval. Neuvedl, v čem správní orgán při hodnocení této otázky pochybil, a proto se soud porušením ustanovení § 14 zákona o azylu zabýval rovněž jen v obecné rovině a žalobci nepřisvědčil. Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku **kasační stížnost** a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že soud nedostatečně přezkoumal činnost správních orgánů, které nevycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a zároveň sám zatížil rozhodnutí nezákonností, když své rozhodnutí nepřesvědčivě zdůvodnil. Ve správním řízení byl zásadním způsobem porušen § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a byly porušeny i další zásady správního řízení, správní orgány nepřihlédly ke specifickým okolnostem případu a nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení.

[6] Podle stěžovatele je posouzení důvodnosti udělení doplňkové ochrany nesprávné a nedostatečně odůvodněné. Tato újma je spatřována v nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, kdy v případě stěžovatele je tato obava založena na povědomí o tom, jak je v jeho domovské zemi nakládáno s lidmi s odlišnou sexuální orientací, přičemž stěžovatel má sám s útoky na svou osobu pro odlišnou sexuální orientaci vlastní zkušenosti. Správní orgán stejně tak jako soud dospěly k závěru, že stěžovatel odlišnou sexuální orientaci pouze předstírá. Stěžovatel tyto závěry odmítá, neboť je přesvědčen, že dostatečným způsobem prokázal a doložil, že patří do skupiny osob, proti kterým je společnost v domovském státě negativně naladěna. Správní orgán a soud neprovedly žádné důkazy, na jejichž základě by mohlo být považováno tvrzení stěžovatele o jeho odlišné sexuální orientaci za vyvrácené. Je vycházeno z tvrzení stěžovatele v rámci řízení o správním vyhoštění, kdy však předchozí pokusy zabránit správnímu vyhoštění nemohou být považovány za důkaz o tom, že by stěžovatel nebyl odlišné orientace, respektive se důvodně neobával vážné újmy. Stěžovatel dále cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52.

[7] Hrozba nelidského nebo ponižujícího zacházení či jiné vážné újmy je pro stěžovatele víc než reálná. Nigérie je, pokud jde o práva lidí odlišné sexuální orientace, jedním z vůbec nejvíce radikálních států. Správní orgán stejně tak jako soud zcela odmítá možnost, že by stěžovateli tato újma hrozila. Závěry, kterými je tvrzení stěžovatele zpochybňováno, jsou neobjektivní, nerespektují jeho tvrzení a ostatní důkazy, a proto nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. V případě, že správní orgán tvrzení účastníka řízení rozporuje, je povinen předložit důkazy k vyvrácení tvrzené skutečnosti. To se v

dané věci nestalo, když soud stejně jako správní orgán vychází čistě z vlastních spekulací a rezignoval na náležité zhodnocení dalších v řízení provedených důkazů.

[8] Stěžovateli je vytýkáno, že jeho tvrzení jsou nedostatečná a rozporná. Ačkoliv je žadatel o azyl povinen uvést relevantní faktory pro svou žádost, není tím správní orgán zbaven svých povinností za účelem zjištění skutečného stavu věci. Stěžovatel v tomto kontextu odkazuje na Příručku Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky OSN k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků z roku 1992, z které plyne mimo jiné to, že je sotva možné, aby uprchlík dokázal každou část svého příběhu. Pokud tedy soud konstatuje, že stěžovatel neposkytl dostatečnou podporu pro svá tvrzení, není tento postoj nijak podložen a jde pouze o subjektivní hodnocení na úrovni obecných spekulací. Žalovaný odmítl přispět svou aktivní činností ke zjištění skutkového stavu věci a opomíjí obecné pravidlo, dle kterého se v pochybnostech, kdy nelze průkazně tvrzení účastníka ověřit, vždy straní účastníku řízení a žádosti se vyhoví. Správním orgánem a soudem nebyl řádně zjištěn skutkový stav a tvrzení stěžovatele byla bagatelizována, aniž by byla dostatečně ověřena jejich relevance.

[9] Stěžovatel dále odkazuje na rozsudek ze dne 24. 1. 2007, č. j. 3 As 60/2006 - 46, a domnívá se, že jeho žalobní námitky nebyly správním soudem řádně vypořádány. Stěžovatel je přesvědčen, že státní orgány v jeho věci nedostály svým povinnostem na vydání řádného, přesvědčivého a přezkoumatelného rozhodnutí. Krajský soud rovněž nedostál své povinnosti odůvodnit řádně své rozhodnutí. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, alternativně zrušit i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému dalšímu řízení.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadené rozhodnutí je ve vztahu k důvodům žádosti o mezinárodní ochranu odůvodněno v dostatečném rozsahu. Napadené rozhodnutí je dostatečně individualizované, přezkoumatelné, zákonné, věcně správné a netrpí vytýkanými vadami. Žalovaný je přesvědčen, že na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti dává odpověď již samotné podrobné odůvodnění rozhodnutí správního orgánu i krajského soudu. Pokud se krajský soud vyslovil souhlasně se závěry, k nimž dospěl správní orgán, nebyl jeho postup v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, je podána osobou oprávněnou, a stěžovatel je zastoupen ustanoveným zástupcem. Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda význam posouzení kasačních námitek podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, tedy její přijatelností (§ 104a s. ř. s.).

[12] Zákonný pojem přesah vlastních zájmů, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Jeho interpretace byla podána již v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna

zde citovaná judikatura dostupná na www.nssoud.cz), podle kterého: „*Přesahem vlastních zájmů stěžovatele [...] je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“ Stěžovatel v kasační stížnosti odmítá závěr, že odlišnou sexuální orientaci pouze předstírá. S ohledem na to, že otázka posouzení věrohodnosti tvrzení o odlišné sexuální orientaci dosud nebyla plně řešena judikaturou, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je třeba věcně projednat.

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uplatňovanými stěžovatelem v kasační stížnosti, přičemž zároveň zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[14] Stěžovatel označil jako jeden z důvodů kasační stížnosti nepřezkoumatelnost rozsudku, Nejvyšší správní soud proto v prvé řadě posoudil napadený rozsudek z tohoto hlediska. Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem, že by jeho žalobní námitky nebyly správním soudem řádně vypořádány. Napadený rozsudek je přezkoumatelný a vypořádání žalobních námitek je dostatečně odůvodněné.

[15] Z obsahu správního spisu vyplývají následující skutečnosti. Stěžovatel v řízení o mezinárodní ochraně dne 28. 7. 2016 vypověděl, že Nigérii opustil v roce 2004, měl české studentské vízum. Odjel studovat medicínu, ale po pěti letech skončil, protože jeho otec, který mu posílal peníze, zemřel a stěžovatel tak neměl prostředky na studium. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu své sexuální orientaci. Když studoval střední školu v Nigérii, na internátní škole, kde byli jen chlapci, měl první sexuální zážitek. Na škole se to zjistilo, vedení školy informovalo jeho rodiče, ti ho chtěli za to potrestat a zařídili to ve škole tak, aby další sexuální zážitky nemohly pokračovat. Poté normálně dostudoval střední školu, studoval univerzitu v Lagosu a pak přijel do Prahy. V průběhu studia měl sexuální vztahy s muži i ženami. Nigerijci, kteří s ním byli na střední škole a bydleli s ním i v Praze, dali vědět jeho rodičům o jeho způsobu života. Rodiče se rozzlobili a přestali mu posílat peníze. Když skončil studium, začal pracovat jako DJ, aby měl peníze a nebyl závislý na rodině. Pak otec zemřel, ale styky s rodinou již byly přerušené. Strýc mu vyhrožoval, že dělá rodině ostudu, a že mu udělá problémy, když se vrátí do Nigérie. Nemá se kam vrátit, protože matka ho kvůli jeho způsobu života nechce znát a odmítá jej podporovat. V rámci pohovoru dále zmínil, že právnička mu poradila, že má říci, že má odlišnou sexuální orientaci.

[16] V rámci doplňujícího pohovoru ze dne 9. 5. 2017 stěžovatel uvedl, že o jeho sexuální identitě či udržování vztahů s muži věděli blízcí příbuzní včetně strýce. V České republice potkal několik svých přátel, včetně jednoho přítele ze střední školy. Na škole nestudoval nikdo z jeho známých z Nigérie. Se spolužákem ze střední školy spolu nestudovali, pouze bydleli. Rozpory s předchozím pohovorem se pokusil vysvětlit tak, že

otec mu přestal posílat peníze, jak zjistil, že má stěžovatel další sexuální styky v České republice a zemřel až později. Během řízení o správním vyhoštění v roce 2016 neuvedl vztahy s muži jako překážku návratu do Nigérie z důvodu, že předpokládal, že dostane výjezdní vízum. Nemyslel si, že by jeho výpověď o jeho sexuální orientaci něco změnila, necítil se na to, vykládat o ní.

[17] Z protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ve věci správního vyhoštění ze dne 10. 7. 2014 vyplývá, že stěžovatel je jedináček, studium přerušil z důvodu rodinných problémů a otec mu pak přestal posílat peníze na studium. Z protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ve věci správního vyhoštění ze dne 19. 7. 2016 vyplývá, že studium ukončil z důvodu, že umřel jeho otec, který mu zasílal peníze na školu. Dále uvedl, že má tři bratry a jednu sestru, někteří jsou nevlastní. V kontaktu s rodinou není.

[18] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, publ. pod č. 1066/2007 Sb. NSS, konstatoval, že „*sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu*“. Podle čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (přepracované znění) (dále jen „kvalifikační směrnice“), „(...) [v] *závislosti na okolnostech existujících v zemi původu může určitá společenská vrstva představovat skupinu založenou na společném charakteristickém rysu sexuální orientace.* (...)“. [srov. také rozsudek Soudního dvora Evropské unie, (dále „SDEU“) ze dne 7. listopadu 2013 ve spojených věcech, *Minister voor Immigratie en Asiel v. X* (C-199/12) *a Y* (C-200/12) *a Z v. Minister voor Immigratie en Asiel* (C-201/12), ECLI:EU:C:2013:720, body 46 a 47].

[19] Článek 4 odst. 5 kvalifikační směrnice upřesňuje podmínky, za nichž členský stát uplatňující zásadu, podle které je povinností žadatele, aby žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil, musí mít za to, že některé prvky prohlášení žadatele nevyžadují důkazy. Mezi tyto podmínky patří mimo jiné skutečnost, že prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele, a okolnost, že byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele. [srov. rozsudek SDEU ze dne 25. ledna 2018, *F v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, C-473/16, ECLI:EU:C:2018:36, bod 33].

[20] SDEU se v citované věci C-473/16 zabýval otázkou, zda čl. 4 kvalifikační směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby orgán odpovědný za posuzování žádostí o mezinárodní ochranu nebo soudy projednávající případně žalobu proti rozhodnutí tohoto orgánu nařídily v rámci posuzování skutečností a okolností týkajících se tvrzené sexuální orientace žadatele odborné posouzení. SDEU dospěl k závěru, že článek 4 nebrání tomu, aby tyto orgány a soudy nařídily v rámci posuzování skutečností a okolností týkajících se tvrzené sexuální orientace žadatele odborné posouzení za předpokladu, že podmínky takového odborného posouzení jsou v souladu se základními právy zaručenými Listinou, že uvedený orgán a tyto soudy nezakládají své rozhodnutí pouze na závěrech odborného posudku a že při posouzení prohlášení tohoto žadatele o

jeho sexuální orientaci nejsou těmito závěry vázány. Dále však konstatoval, že článek 4 kvalifikační směrnice brání tomu, aby za účelem posouzení pravdivosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu o jeho sexuální orientaci bylo provedeno a použito takové odborné psychologické posouzení, o jaké se jednalo v původním řízení, jehož účelem je poskytnout na základě projektivních osobnostních testů obraz o sexuální orientaci tohoto žadatele.

[21] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že správní orgán a soud neprovedly žádné důkazy, na jejichž základě by mohlo být považováno tvrzení stěžovatele o jeho odlišné sexuální orientaci za vyvrácené. Nejvyšší správní soud k tomu s ohledem na znění čl. 4 kvalifikační směrnice a judikaturu SDEU konstatuje, že prohlášení žadatele o jeho sexuální orientaci nevyžaduje důkazy, pokud jsou splněny podmínky uvedené v čl. 4 kvalifikační směrnice, a to zejména soudržnost a hodnověrnost těchto prohlášení. (srov. bod 68 rozsudku ve věci C-473/16).

[22] V případech, kdy žadatel ani žalovaný není schopen doložit či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem, tak zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). Věrohodná výpověď žadatele je pak dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby, resp. hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy. Pokud má správní orgán ohledně předestřeného příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele vyvracejí či zpochybňují (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán musí dát žadateli při pohovoru dostatečný prostor k tomu, aby mohl předestřít podrobně svůj příběh, a to včetně všech detailů, které jsou často důležitým vodítkem pro posouzení věrohodnosti žadatele. Pokud správní orgán zjistí ve výpovědi určité rozpory, musí mít žadatel možnost tyto nesrovnalosti vysvětlit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015 - 54). Pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie a jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, je třeba z jeho výpovědi vycházet (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 36).

[23] V nyní posuzované věci stěžovatel nejprve vypověděl, že studium ukončil po pěti letech, protože jeho otec, který mu posílal peníze, zemřel. Poté svojí výpověď změnil tak, že rodiče se rozzlobili, když se dozvěděli o jeho vztazích s muži, a přestali mu posílat peníze z tohoto důvodu. Další nesrovnalosti se objevují při porovnání tvrzení stěžovatele učiněných v řízení ve věci mezinárodní ochrany a v řízení ve věci správního vyhoštění. Stěžovatel na jedné straně tvrdí, že není v kontaktu s rodinou, na druhé straně tvrdí, že jeho spolubydlící z Nigérie jeho rodinu informovali o tom, že má sexuální vztahy s muži, a z tohoto důvodu mu vyhrožuje strýc a jeho matka ho nechce znát. Stěžovatel již v řízeních o správním vyhoštění uváděl odlišné informace o sourozencích. Jeho rodina měla vědět o jeho bisexuální orientaci už v době, kdy studoval střední školu. Poté, co se dozvěděla, že v tomto způsobu života pokračuje, ho po pěti letech finančně náročného studia z tohoto

důvodu přestala finančně podporovat. Ve výpovědích stěžovatele se tak objevují zásadní rozpory a jeho azylový příběh není přesvědčivý.

[24] Věrohodnost tvrzení stěžovatele dále snižuje to, že v červenci 2016 uvedl, že má v České republice přítelkyni, později však v rámci pohovoru přiznal, že to byla pouze jeho známá, která mu tímto způsobem chtěla pomoct. Předtím se mu snažila pomoct jiná známá, se kterou také tvrdili, že spolu žijí, tato známá však odcestovala do USA. Dle vyjádření stěžovatele, „[t]*eď mi poradila právnička, že mám říct, že mám odlišnou sexuální orientaci*." Stěžovatel sám přiznal, že výše uvedenými postupy se snažil získat vízum nebo povolení k pobytu. Z předchozího jednání stěžovatele je tak zřejmé, že ve snaze zachovat si povolení k pobytu nebo vízum byl ochoten uvést různé soukromé vazby, které však neměly oporu v jeho reálném životě.

[25] Podle stěžovatele předchozí pokusy zabránit správnímu vyhoštění nemohou být považovány za důkaz o tom, že by stěžovatel nebyl odlišné orientace, respektive se důvodně neobával vážné újmy. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že z judikatury SDEU vyplývá, že závěr o nevěrohodnosti nelze učinit pouze na základě skutečnosti, že stěžovatel neodhalil svou sexuální orientaci při první příležitosti, která mu byla poskytnuta k tomu, aby vysvětlil důvody pronásledování. [srov. rozsudek velkého senátu SDEU ze dne 2. 12. 2014, *A* (C-148/13), *B* (C-149/13), a *C* (C-150/13) *v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, ECLI:EU:C:2014:2406]. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že stěžovatel poprvé tvrdil svoji sexuální orientaci až v žádosti o mezinárodní ochranu a nezmínil se o tom v předcházejících řízeních o správních vyhoštěních. Nicméně nezaložil svůj závěr o nevěrohodnosti pouze na tom, že stěžovatel neodhalil svou orientaci už dříve v řízeních o správních vyhoštěních. Krajský soud naopak vycházel ze všech rozporných tvrzení, která se v jednotlivých výpovědích stěžovatele objevovala. Je pravdou, že žalovaný využil k posouzení nevěrohodnosti stěžovatele převážně jeho tvrzení během správních řízení o správním vyhoštění a uvedl, že bylo možné a logické očekávat, že pokud se měl stěžovatel návratu z tohoto důvodu obávat, uvedl by své bisexuální chování jako překážku návratu do vlasti již v řízení o správním vyhoštění. Žalovaný podpořil závěry o nepravdivosti tvrzení stěžovatele jeho pobytovou historií a konstatoval, že stěžovatelovo vysvětlení, proč odlišnou sexuální orientaci neoznačil jako důvod nemožnosti návratu do vlasti již v roce 2014, nepovažoval za dostatečné a logické. Dále poukázal i na nesrovnalosti ohledně důvodů ukončení studia.

[26] Nejvyšší správní soud se s posouzením žalovaného a krajského soudu ztotožňuje a dodává, že ačkoliv obecně nelze klást žadateli o mezinárodní ochranu k tíži, pokud odlišnou sexuální orientaci neodhalí ihned, nemá za to, že by se u stěžovatele jednalo o obdobnou situaci, jakou měl na mysli SDEU ve výše citované věci. Stěžovatel měl studium přerušit po pěti letech, tedy přibližně v roce 2009 (podle tvrzení v řízení o správním vyhoštění v roce 2011). Pokud měl ukončit studium z důvodu, že se jeho rodiče dozvěděli o jeho bisexuálním chování, stěžovatel mohl již minimálně v roce 2011 vědět o tom, co mu hrozí v případě návratu do Nigérie. Stěžovatel však toto riziko neuvedl ani v prvním řízení o správním vyhoštění v roce 2014, ani v druhém řízení o správním vyhoštění v roce 2016. Dne 19. 7. 2016 byl zajištěn za účelem správního vyhoštění a dne 25. 7. 2016 podal žádost o mezinárodní ochranu. V červenci 2016 stěžovatel uvedl, že v řízení o správním vyhoštění se o hrozbě nebezpečí nezmínil, neboť jeho známá mu poradila, aby tvrdil, že s ní žije.

V květnu 2017 odpověděl na stejnou otázku tak, že mu bylo v řízení o správním vyhoštění nepříjemné hovořit o jeho sexuální orientaci, protože by to policisté mohli oznámit nigerijské ambasádě. Na otázku, kdy chtěl tedy o své sexuální orientaci hovořit, odpověděl, že si myslel, že najde způsob, jak získat další vízum. Toto vysvětlení nepovažuje Nejvyšší správní soud za dostatečné a přesvědčivé s ohledem na dlouhou dobu pobytu stěžovatele na území. Nejvyšší správní soud opakovaně dodává, že v případě stěžovatele nebyl závěr o nepravdivosti jeho tvrzení dovozen z jeho předchozích pokusů zabránit správnímu vyhoštění, ale k tomuto závěru žalovaný (a poté i krajský soud) dospěl na základě jeho nepřesvědčivých a nekonzistentních výpovědí. Nejvyšší správní soud se proto neztotožňuje se stěžovatelem, že by správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav věci, resp. že by jeho závěry byly neobjektivní.

IV. Závěr, náklady řízení a odměna ustanoveného advokáta

[27] Na základě shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[28] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[29] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2018, č. j. 6 Azs 370/2017 - 36, byl stěžovatelovi ustanoven zástupce Mgr. Vratislav Polka, advokát, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 8 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem, doplnění kasační stížnosti) ve výši 6 200,- Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600,- Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele není plátcem daně z přidané hodnoty. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 6 800,- Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. května 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senát